

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . K 20.—
NEGYED ÉVRE K 55.—
FÉL ÉVRE . . K 110.—
EGÉSZ ÉVRE . K 220.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ
TELEFONSZÁM: 18.

Magyar Strassburg

Közel ötven esztendeig siraták a franciák Strassburgot, az elzászi főváros szobra csak félszázad múlva vethette le gyászfátyolát. Vajjon meddig kell siratnunk a mi Strassburgjainkat, a mi elszakított magyar városaink miatt meddig kell járnunk lelkünknek a gyász fekete köntösébe?

Mert nekünk nem egy Strassburgunk van. Százával kell siratnunk gyönyörű magyar városainkat, a magyar kultúra megannyi pompázó virágát akarja leszakítani nemzetünk törzsfájáról az entente békéje, kincses Kolozsvárt, Mátyás király szülővárosát, Marosvásárhelyt, a székely fővárost, Temesvárt, a Hunyadiak ősi városát, Nagyváradot, Szent László városát, Aradot, a magyar Golgothát prédél dobva az oláh falánkságnak, Szabadkával, a nagy királynő városával, Zentával, Ujvidékkel, meg a többi szép bácskai és bánáti várossal csilapítva a szerbek óhségét, Kassával, szent Rákócziak és Tököly Imrének nyugovóhelyével, Ungvárral, nagy Beresényi Miklós városával, Pozsonnyal, az ősi magyar koronázó várossal jutalmazva a cseh árulást. És folytathatnánk a mi Strassburgjaink felsorolását lapokon keresztül, hiszen Erdélynek, a Bánátnak, a Bácskának és Felső-magyarországnak minden faláját, ha oláh, ha szász, ha szerb, ha tót, ha ratén nyelvet beszélnek is, akik benne laknak, magyar pénz, magyar szorgalom, magyar szellem, a magyar nemzeti génusz tette kulturahelyé és minden köve, minden porzeme a magyar alkotó erő diadalát hirdeti: Ezer éven át Magyarország volt mindez és most ezek a városok máról holnapra oláh, szerb és cseh városokká alakulnának át?

A hatalmas folyton izmosodó, a politikai és gazdasági versenyben a világhatalmak sorának élére jutott Németország nem volt képes félszázad alatt németté tenni a kis Elzászt, Strassburg szive folyton csak Párishoz húzott. És ami az egységes Németországnak nem sikerült, az sikerülne a mindentől összelopódott Romania marénak, vagy a tizfelől összetákoltt, de szerényen csak hármas nevezőre hozott Jugoszláviának, vagy éppen a cseheknek? — gondolatnak is abszurdum. Szatmárt elkeresztelhetik Satamaronak, Máramarossziget

et a jó Isten tudja maicsodának, éppen egy erdélyi városainkat is megálázhatják a más mitológia mindenféle hőseinek nevével, a mi városaink lelkét nem lesznek képesek Bakarest felé terelni.

Szatmár, Máramarossziget ezután is csak Debreczen felé gravitálnak és Nagyvárad, Kolozsvár, Temesvár, Szabadka, Zombor, Ujvidék, Kassa és Pozsony az ő igazi központjukat, az ő szellemi, politikai, gazdasági hivatott irányítójukat Magyarország fővárosában fogják látni. A Marost, a Köröst, a

Szamosot, a Tiszát, az Ipolyt, a Garamot, a Vágot és a Danát nem lehet eltéríteni természetes irányától, a magyar Strassburgokat nem lehet elszakítani Budapesttől, az ő Párisuktól. A mohó falánkságnak, a tehetetlen kapzsiságnak ma hiába mondják meg az igarságot, de majd csak elkövetkezik a kiábrándulás hamarabb, mint hinnők, eljön a megbánás és vele a kijózanodás, hogy a kevesebb több lelt volna. A mi Strassburgjainkért nem kell ötven évig hordanunk a gyászfátyolt.

végül mult ki, annaleveinek a feledés még inkább kegyelmen sorsa jutott is osztályrészül.

Az otrantói támadásnál, amelyet egy tekintélyes cirkáló-osztály élén amilyen merészen, épp oly eredményesen vitt keresztül, Horthy oly súlyosra megbetegedett hogy partra kellett tenni és hosszabb betegszabadságra kellett küldeni. Ez idő alatt, hogy seba jobban gyógyuljon, több hetes kúrát volt Badenben. Itteni tartózkodása alatt többször találkozt az ifjú uralkedóval, aki a tengeri hőst szívesen látta maga körül és ez az összeköttetés ha nem is döntően, de mindenesetre lényegesen befolyásolta Horthy további gyors emelkedését.

Ez az emelkedés nyomban bekövetkezett, mielőtt újból szolgálatára jelentkezett a flottánál. Az 1918. január végén felmentett Njegovan admirális helyébe flottaparancsnokká való kinevezése a tengerészlet körén messze túl is nagy meglepetésként hatott. Egyidőre soron kívül a rangidősebbek hosszú sorát megelőzve ellentengernagyvá nevezték ki és mint a legifjabb ellentengernagy közvetlenül utóda lelt a legidősebb admirálisnak és egyidőre vezérré, akiknek a kezébe tették is egész flottánk és parivédalmunk sorsát.

Parancsnokságának nyolc hónapja alatt mi sem történt, ami aggodalmakat igazolt volna a tekintetben, hogy az ő esetében nem a megfelelő ember került a megfelelő helyre. Ma már meglehetősen tájékozottak vagyunk, milyen befolyások érvényesültek, hogy ami sok nemzetiségű haditengerésztünk addig szilárd harcú egységét megbontsák. És ha itt arra a tényre gondolunk, hogy épen a délszláv matrózok kérték Horthyt, hogy személyesen bucsúzzék el tőlük, amikor uralkodója parancsára a flottát a jugoszláv komiténak átadta, ennek a ténynek csak meg kell erősítenie azt a feltevésünket, hogy Horthy felelősségteljes állásába nemcsak a parancsnok különösen értékes tulajdonságait vitte magával, hanem olyan tulajdonságokat is, amelyek képessé tették őt arra, hogy minden más helyzetnek is teljes mértékben ura legyen, kivéve épen azt az egyet, amely már helyrehozhatatlan volt.

Az összeomlás után pár hónapig nem hallottam felőle semmit. Csak a mult év júliusában csengett ismét fülemben a

Horthy Miklós

Schanzer ellentengernagy a bécsi Reichspost-ban személyes emlékei alapján hosszabb cikket írt Horthy Miklós kormányzóról. Az érdekes cikkből a Pester Lloyd a következő részeket közli:

Kifogástalan gavalléria, megfélemlítő nyelvtudás és világiameret, a sportférfinak sarkidúsága — voltak Horthy Miklós pályafutásának legkiválóbb jellemző tulajdonságai. Ha például egy keletindiai utazása alkalmával imponált az angoloknak a benyúlított nehéz és izgalmas lovassportjában a pigatickingben való jártasságával, vagy ha konstantinápolyi vezénylése idején a poloklub matadorjai közé számították, ezekkel a tulajdonságaival, mint esztrák — magyar tiszt és különösen mint tengerész tiszt, meglehetősen egyedül állott. Mint az állomáshajó parancsnokát a Boszporusból Piránsba rendelte szemlére admirálisom, akinek hajóját én vezettem és ott a nek fogadtatásom és egyéb ünnepélyes alkalmakkor, amelyek egymást érik ezidőben Athénban, jól megfigyelhettem, mily egyszerűen értett hozzá az ifjú parancsnok, mint kell a diplomata és udvari világ almas parkettijén is bizonyos mozogni és tapintatosan fellépni.

Mivel a képességeit ezen és más hasonló téren még számos alkalommal bebizonyította, röviddel azután, hogy a vezénylésem alatti hajója rövid próbaidőt töltött, mint első tiszt, császári és királyi szárnysegédszolgálatra kapott beírást. E több évig az agg uralkedő közvetlen környezetében teljesített szolgálata felhívta Horthy személyére a bécsi hivatalos világ és a társaság, nemkülönben hárszójának is a figyelmét és nagy tisztele-

tel és rokonszenvvel kíséreltetik szemlélésnek.

Közvetlenül ebből az állásból vezette a háboru viassza a tengerre olyan kötelességekhez, amelyek hivatala voltak annak bebizonyítására, hogy rászolgált a vele szemben támasztott rendkívül nagy igényekre. És csakhamar be is bizonyosodott, hogy ebben a magyar urban minden tulajdonság egyesült, amely egy tengeri csata különbözően hivatott vezérévé tette. Ugyanaz a tiszt, aki eddig tulajdonképeni hivatásához tartozó teljesítményekkel alig tűnt ki bármilyen irányban is körülből, amikor véresen kemény lett a helyzet a tengeren, a tenger alatt és a tenger fölött, tengerészeti tekintéllyé nőtt ki és egyre inkább maga felé irányította a közérdekűdést. Egy öregebb csatahajó rövid ideig tartó vezénylése után, még 1914-ben rábírták a Nevarra parancsnokságát. Így már május 24-ikén, az orosz hadüzenet napján, az Adria olasz partja ellen indult első vállalkozásban fontos szerepe volt és feladatát, Porto Corraiai lövetését, egy körülbekintősen és mégis merészen hajította végre, hogy e pillanattól kezdve a flottaparancsnokságát már a névvel lelegején szerepelt, amikor hasonló különösen fontos és nehéz vállalkozások vezetőjének megválasztásáról volt szó. A választás nagyon sokszor esett rá és sokszor bizonyult elhibázottnak. Az 1916-ban S. Giovanni di Medua és Durazzo ellen indított támadások és az otrantói csatornában 1917-ben vívott éjjeli ütközet flottánk történetének nagyegő emlékei örök időkre, annak dacára, hogy az összehozás alkalmával seha is nem győzött flottánk olyan dicstelen

neve. Északkelet-országi utazásom alkalmával velem együtt utazó magyarok említették többször a nevet. Megismerkedtem velük és megtudtam, hogy a fiatal emberek a Kun-hadseregbe való besorozás elől menekülő tisztek, akik gyalog keltek át a határon és most valahol Pehring tájékán igyekeznek hazájukba visszajutni. Szegedre, Horthy hadseregéhez! Lelkes áradással beszéltek új vezérről, látszott, hogy határtalan a bizalmuk iránta. Megfigyeltem, hogy a tengeri hős haditénvei élénk visszhangot keltettek hazájában.

E tiszteket és mindazokat, akik henna biztak, máig sem ábrándította ki. Az összeomlás zavarai és a vörös terror borzalmas hónapjai után, a teljes szervezetenlenségből a gyülekezők tarka áradatát rövid idő alatt katonailag nagyértékű, egységes nemzeti akarat vezényelte hatalmi tényezővé fejlesztette, ez pedig olv hámulatos teljesítmény, amelyet csak a pártszenvédély elvakultsága nem láthat meg és nem ismerhet el. De hogy azok, akik meglátták és elismerték, elég sokan és elég erősek voltak ahhoz, hogy át az ország egy emponnan szervezett méltóságába emeljék, ez bizonyítja, hogy otthon e tenzerész katonai tudásánál is többre bicsköl az egész egyéniségét, amelyben a legjobb biztosítékot látják, hogy — szilárdan és meggingathatatlanul a pártok fölött állva — sokat szenvedett népet jobb jövő felé fogja kormányozni.

Mit veszít el iparunk a békekötés után?

Chorin Ferenc tanulmánya

Magyarország iparának a békekötés után várható szomorú képét pregnáns vonásokkal ecseteli Chorin Ferencnek, a Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökének egy tanulmánya, amely adatokat sorol fel arra nézve, mi maradna meg iparunkból, ha a Clemenceau által kijelölt demarkációs vonalak a békekötésben végleges határokká válnak. Chorin adatai a megcsönkített Magyarország ipari állományát ekként mutatják:

Vas- és fémiparunk, amely ma 200,000 munkást foglalkoztat és a családtagokkal együtt 600-700,000 embernek ad kenyeret, vasérc hiányában fokozatosan hanyatlani fog, sőt a teljes elpusztulás veszedelmének néz elébe. Faállományunknak elveszítjük a 84 százalékát. Ezzel a legkomolyabb veszedelem fenyegeti a magyar szénbányászatot, az exportra dolgozó asztalosipart, a mezőgazdaság jelentékeny faszükségletét. Végül fa nélkül szó sem lehet építkezésről sem a fővárosban, sem a vidéken. Széntermelésünknek majdnem a felét elveszítjük, jöllehet eddig is évenként átlag 35,000,000 q. idegen szénre szorultunk. Ezáltal függőségünk

a külföldtől ezental még nagyobb lenne.

Textiliparunk helyzete egyenesen katasztrófálissá válnék. A pamutfonóiparnak 11 százaléka, a pamutszövőiparnak 40 százaléka maradna meg nekünk, ezzel szemben csaknem teljes kikészítő iparunk a szűkebb Magyarországon helyezkedik el. Fonálhiányában azonban ennek a kikészítő iparnak is tönkre kell mennie. Posztógyárainkból eslenék 93 százalék, takarógyárainkat mind elveszítjük. Gvapjatermelésünk a békekötés után egy tizedére csökkenne le.

A háború előtt nekünk volt a legjelentékenyebb malomiparunk Európában. Azonban a Bácskát és a Bánátot, amelyek ezt a malomipart almentálták, szomszédaink akarják megszerezni maguknak. Jugoszlávia, ha ezekre a területekre vonatkozó aspirációi teljesülnek, mindent el fog követni, hogy a nyersanyag ott kerüljön feldolgozásra.

A cukoripar a csonka Magyarországnak még a saját belső szükségletét sem tudja majd ellátni. A magyar cukortermelésnek több mint 35 százaléka esik csak a csehek által igényelt területre és ami nekünk marad, az kénytelen lesz a rosszabb minőségű répát termő területekkel beérni. Pedig a megmaradó cukorgyárak teljesítőképessége lehetővé tenné, hogy a belföldi szükségletnek megfelelő egész cukormennyiséget mi magunk állítsuk elő, sőt esetleges exportra is dolgozhassunk.

A mezőgazdasági szeszgyártás jövőjét a burgonya- és tengeritermő területek leválása tenné kilátástalanná, a melassera alapított ipari szeszgyártás sorsa a cukoripar helyzetének bizonytalan alakulásától függ. Ez az ipar ugyanis főképpen a főváros és Győr vidékére van koncentrálna, úgy hogy belőle mintegy 75-80 százalék marad meg nekünk, míg a melassetermelésnek csak mintegy 30 százaléka esik magyar területre.

A legfájdalmasabb pusztulás kárákat mutatná a vegyipari ipar. A vegyipari nagyipar és a műtrágyagyártás 10 nagy ipartelepésből egyetlenegy maradna nekünk, ellenben elveszítjük a falepárló iparunk, a cellulosa-iparunk és cserzőanyagiparunk kivétel nélkül minden ipartelepését. Nem marad egyetlenegy telepünk szőlő- és maróátrón gyártására, az ásványolajgyáraknak kétharmadát elveszítjük, de valószínű, hogy nyersolaj hiányában ezek sem tartják fenn üzemüket. A cellulosa-ipar teljes hiánya, a magyar papiripar létének vége az a föltételek, ha egyáltalán szó lehetne papiriparról a szűkebb Magyarországon. Ennek az iparágak háromnegyedrészé ugyanis a csehek által követelt területeken van, egynegyedrészé Romániának jutna. Nem maradna üveggyárunk; elveszítjük a sóbányákat, leválnának tőlünk a földgázvidékek,

vasutjainkból 14,000 km. jutna körülbelül a leszáradó résznek, a megmaradó vonalakon pedig alig tudnák lebonyolítani a forgalmat, mert lokomotívjaik és kocsijaink jelentékeny része a megszálló országok kezére került.

A gabona- és zabkészletek beszolgáltatása

Meghosszabbították a prémium-határidőt

A közlelmezési ügyosztály értesíti a közönséget, hogy a magyar közlelmezési miniszter 22214/1920. K. M. sz. rendeletével az 1379/1920. számú rendeletben nyert felkutatásának alapján az 1919. évi termésű bors, rozs, kétszeres, árpa és zabkészletek után fizetendő prémiumra vonatkozólag a 673/1920. K. M. sz. rendeletben megállapított határidőt 1920. évi április hó 30-ig meghosszabbította.

Ehhez képest az 5263/1919. M. E. számú rendeletben megállapított legmagasabb áron felül szállítási prémium címén métermérszámunkat 100 koronát igényelhet az a termelő, aki az 1919. évi termésű bors, rozs, kétszeres és árpa, 50 koronát az évi zabkészleteit f. évi április hó 30-ig bezárólag a gabonagyűjtés országos kormánybiztosának, illetve a terményátvételelmezési megbízott szerveknek vagy községeknek le szállítja.

Ezen rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Debrecen, 1920. április 7.

Közlelmezési ügyosztály.

A „székely puccs” története

Szádeczky Lajos előadása

Budapestről jelentik: Az Erdélyi Magyar Székely Szövetség rendezésében meginduló Erdélyi kultúrát, jelenét, föld- és néprajzát ismertető előadás sorozatot husvét hétfőjén nyitotta meg dr. Szádeczky Károly tanár, a Magyar Tudományos Akadémiai rendes tagja, az 1877-i ugynevezett „Székelypuccsot” tárgyzó nagy érdekességű felolvasásával. A kiváló tudós most sajtó alá került, kötetre terjedő hatalmas tanulmányából olvastuk fel a fontosabb fejezeteket, amelyeknek anyagát a mozgalom vezérével való személyes nexusa révén és a maradványhelyi törvényszék előtt lefolyt nagy per aktái alapján a legilletékesebb forrásból szeritette.

Mindenekelőtt a történeti előzményeket ismertette. Az orosz-török háború során az orosz hadsereg az Ozman pasa által vitélül védett Olvna előtt megrekedt. A kozákok 1849-iki szereplése miatt orosz gyűlöletből főtött magyarságban feltámadt a teráni teatvér iránt a rokonérés és minthogy a moarkia hivatalos közei a kezeletkösztől

ballani sem akartak, Ugron Gábor elhatározta, hogy titokban szabadcsapatot szervez, a mellyel az orosz sereget hátrafésdís, a mögöttük lévő vasati hidat felrobbantja és ezzel egyetlen hadtápvonsulatát elvágja. A mozgalomhoz a pénst az akker élesen oroszellenes Angliától kapják, ebben az irányban Simonvi Ernő, a függetlenségi párt akkori elnöke közvetített. Fegyvereket átutabon a bécsi arsenál egy részének elszállítására szereztek. Haronlé szervezkedés folyt Lengyelországon.

A mozgalom, amelynek központja a székelykeresztúri nagyvendéglőben volt, már a legszabatosabbán meg volt szervezve, a több ezer főre menő önkéntes sereg minden tagjának meg volt a pontos beosztása, mikor a meglehetősen nyiltan végzett toborzás rá irányította a hatóságok figyelmét a mozgalomra. A vezetők s a mozgalomban részesek közül több embert letartóztattak. Ezek azonban valódi székely felfüggetlenséggel kivágták magukat, a törvényszék végül is szabadlábra helyezte őket, minthogy semmit sem lehetett rájuk bizonyítani. Ugron Gábor és Bartha Miklós, a főszereplők elmenekültek s csak később jelentkeztek a törvényszékkel. A törvényszéki vizsgálattal kapcsolatban a székelyek felfüggetlenségből több érdekes epizódot mondott el az előadó, akinek felolvasását a nagyszámú közönség lelkesen megapsolta.

Hirdetmény.

A fennsorolt kitérőrekor számomra kincstári eredetű hangszer került magánemberek kezébe. A román megszállás alatt pedig szintén sok kincstári eredetű hangszer adatott el egyes román katonák által.

Felhívom a város lakosságát, hogy a birtokában lévő katonai eredetű összes fuvó vagy vonós hangszereket, a Péterfia-utcai laktanyában elhelyezett anyaggyűjtő állomás raktárába önként és haladéktalanul szolgáltassák be.

Azok, akik ezen felhívás dacára katonai eredetű hangszereket továbbra is maguknál rejtgetnek, országos gyanújába kerülnek és ellenük a katonai hatóságok a legszigorúbb megterelő eljárását indítják meg.

Debrecen, 1920. április 3-án.

Kell, ezredes sk. táparancsnok.

Hirdetmény.

Felhívom Debrecen város lakosait hogy a felajánlott, vagy a feleslegként mutatkozó 20 mm alóli tengerijét sürgősen szállítsák be a Termény és Áruaktárba, ahol az átvételről elismervényt kapnak s az ellenértéket a maximális ár alapján a Magyar Általános Hitelbank gabonaszézálya, mint körzet bizományos fizeti ki. A 20 mm-án felüli tételek nálunk az Iparkamara épület jelen-tendő be.

Bardács Dániel

**gyógyszertára a „Nap”-hoz
Debrecen, Ferencz József-ut 1. sz.**

Alapítottatott 1820.

Az összes gyógyszerek, kötszerek, gyógyszerkülönlegességek, vegyszerek, kál- és belföldi gyógyszerkülönlegességek a csomagolt állapotban teljesen felcsomagolt legmagasabb értékűre

Felöslegként mutatkozó zab tekinteténélkül a mennyiségre sürgősen beszállítandó a Termény és Áruraktárban levő Katonai Élelmezési raktárba. A raktár által kiállított elismervény alapján az ellenértéket a Magyar Általános Hitelbank gabonaosztálya fizeti ki.

Babonagyűjtés országos kormánybiztossága debreceni kirendeltője

Hirdetmény.

Köztudomásra hozom, hogy a katonai ruházati és felszerelési cikkek, valamint a fegyverzet felváltására és elkobzására kirendelt katonai járőrök igazolvánnyal vannak ellátva, amelyen a megjelenésükkor felszólítás nélkül előmutatni kötelesek.

Igazolvány nélkül fellépő katonák felszólításának nem kell, eleget tenni s őket a térparancsnokságok, sürgős esetben a legközelebbi rendőrnek katonai járőrnek fel kell jelenteni.

Debrecen, 1920 április hó 6.

Kollai sk.

ezredes, térparancsnok.

Uri fohéreműeket

gallérokat, nyakkendőket készít
Berman Nándor, Hatvan-u. 31.

Cigánycsaládok csatája a Téglavetőben

Debrecen egyik külvárosi negyedében, a régi Téglavetőben tragikomikus csatát rendezett a napokban két cigánycsalád. Komikum dolgában ha nem is versenyezhet a nagyidai cigányok híres történetével, mégis eléggé érdekes arra, hogy említést tegyünk a harcról, amelynek bére egy „degllett malac” volt.

Pár nap előtt a két cigánycsalád a vasút mellett egy szemétdombban elásva egy malac hullájára talált. Kiásták a tetemet, hazavitték és másnap — tegnapelőtt — reggel hozzáfogtak az osztózáshoz. Az osztózat azonban komplikálta az, hogy a Kolompár-család őt, a Balog-család pedig hat tagot számlált s hogy a malacot a Kolompár család egyik reménydus sarjadéka fedezte föl. Ennek folytán a Kolompárok a malac mind a négy sonkját meg akarták tartani, míg a Balogok egyenlő osztózkodást sürgették.

Az osztózás vége így csata lett, amelyben már csaknem a Kolompárok részére hajlott volna a szerencse, ha a készekkel, botokkal vívott harcuk vége nem vet a Téglavető rendőrezredre, aki az egész társaságot előállította az államrendőrségre.

Két napig tartó fogság után a harcosok, akik között bőségesen tízenegy családtag közül négyen szerepeltek hőlygek is, a rendőrbírósalád elé állottak, ahol kibégítés miatt 10—10 napig tartó elzárásra és fejenként 50—50

korona pénzbüntetésre ítélték őket.

A mere-társaság kijelentette, hogy a pénzbüntetést leül, mire lekiszérték őket a fegyházba. Ez volt a téglavetői csata epilógusa.

HIREK.

— Az installáló kögyűlés. Márk Endre udvari tanácsos polgármester szombaton délelőtt 10 órára rendkívüli közgyűlésre hívta egybe a városi törvényhatósági bizottság tagjait. A közgyűlés egyetlen tárgya Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispán beiktatása Debrecen város főispáni székébe. A vármegyeházaon ugyancsak szombaton délelőtt 9 órakor lesz az ünnepélyes beiktatás.

— Bankjegyfölbélyegzés határidejének meghosszabbítása. A pénzügyminiszter a tisztántali vidékre a felbélyegzésre való beszolgáltatás határidejét a közönség részére április 15-ig (tizenöt) csütörtökig bezárólag meghosszabbította; ez a meghosszabbítás feltétlenül utolsó; ezennel a felbélyegzés csak külön eljárással és külön díj ellenében lesz lehetséges; ezért mindenkinek saját jól felfogott érdekében áll, hogy a bankjegyeit felbélyegzés végett a gyűjtőhelyek valamelyikénél bemutasson. Debrecen, 1920 április 8. Felbélyegző helyi bizottság, Debrecen.

— A csehországi árak. A közellátási hivatal által megállított híradás szerint a csehországi árak vásárolt és nagyrészen több millió korona értékű áru szerződés biztosítására és a Debreczenben való szállítás elősegítésére Zöld József tb. tanácsnok, a közellátási ügyosztály vezetője, pénteken reggel Csehországba utasít.

— Az oláhok elől elmenekült rendőrtisztok. Az oláhok utolsó hetében letartóztatott Rózsa Miklós detektívét. Ugyancsak le akarták tartóztatni Thonheiszert elemér rendőrparancsnokot, R. Kiss Károly dr. és Fésüs László dr. tb. rendőrkapitányokat akik azonban megmenekültek, elmentek keddi időben a városból, hogy az oláh hadbírósalád elé ne kelljen állniok. Ebben az irányban mostanában folyt le nevezettek ellen a vizsgálat, hogy vajjon jogosan mentek-e el a városból, vagy sem. A vizsgálat igazolta mindegyikük jogos távollémaradását és ezért őket fel is mentette annál is inkább, mert távolléttük felettes hatóságuk előzetes tudtával és beleegyezésével történt.

— Lemondott az árviszsgáló-bizottság elnöksége. Kazinczy Gábor nyugalmazott kiriai bíró, a debreceni árviszsgáló bizottság érdemes elnöke és Zöld József tb. tanácsnok, az árviszsgáló bizottság helyettes elnöke, bejelentették Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispánnak, hogy ezen állásukról lemondanak. A kormánybiztos-

főispán még nem döntött a lemondások elfogadása tekintetében. Kazinczy Gábor érdemű működését kívánatos lenne a köz számára továbbra is megtartani, míg Zöld József tb. tanácsnok olyan mértékben van, mint a közellmezési ügyosztály vezetője, állandóan elfoglalva, hogy az ő értékes munkálkodására az árviszsgáló bizottságban aligha lehet továbbra is számot tartani. Az árviszsgáló bizottság zavartalan és hathatós tovább működése érdekében a kormánybiztos-főispán felterjesztést tett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az árviszsgáló bizottság elnöksége mellé osszon be egy bíró, esetleg egy menekült bíró.

— Eljegyzések. Goldstein Etukát eljegyezte Schiffmann Izidor. (Minden külön értesítés helyett.)

Rosenfeld Ignác eljegyezte Deutsch Cilikát Hajdunánásról. (Minden külön értesítés helyett.)

— A villamostelep felszerelése. A gáz- és villamostelep az előző megszállás alatt teljesen kifogyott az üzem és felszerelési anyagokból, különösen azokból, amelyet a gépeknek és a vezetékeknek fenntartásához szükségesek. Esetleg ezen veszedelem előtt állhat a telep, hogy megakad az üzem, amely villágításunk, erőszolgáltatásunk és vízvezetékünk megszűnését jelentheti. Ezt megakadályozandó Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispán szükegét látta annak, hogy intézkedjék, hogy a villágítási vállalat egy szakemberét kiküldje Németországba, hogy ott beszeresse a telep részére mindazokat a gépkészleteket és üremi dolgokat, amelyeket Magyarországon jelenleg nem lehet beszerezni. Lépéseket tett tehát a főispán-kormánybiztos a szükséges utlevélnek Ausztrián és Csehszlovákián keresztül Németországba való megszerzése iránt.

— A népszámlálás előkészítése. Felhívja a közellmezési ügyosztály, mindazok tanító urakat, akik f. hó 8-án délután tartott értekezleten nem jelentek meg, hogy a 10 én kezdődő népszámláláshoz számlálóbiztosokul laesdő beosztásuk és kikötésük végett f. hó 9 én, azaz pénteken délután 4 órakor a Csepő-utca 15. sz. alatti városi tisztireda helyiségében a 2580—1920. M. E. sz. rendelet 3. §-a értelmében feltétlenül megjelenni szükségesek.

— A n. é. hőlygközönség szives tudomására hozzuk, hogy a legújabb bécsi modellformák már megérkeztek és így a szalma és tagál kalapok átfarmálását és festését a legszebb divatszínekben a mai naptól megkezdjük. Kérjük azon hőlygyeket, kiknek kalapjuk átfarmálás végett már nálunk van, hogy a modellek megtekintése és kiválasztása céljából mielőbb befáradni sziveskedjenek. — **Kalapusom, Piac-utca 9. sz.**

— **Legrosszabb nyakkendőit is újjá alakítják Péterfi-utca 53. sz., az udvarban halra.**

— Hirdetmény. Mint már jeleztük, f. hó 10—16. napjaira nép, állat és vetésterület összeírását rendelt el a kormány. Az ország beteg. Az orvoslás attól függ, hogy a szemeru helyzetéről tiszta képet tudunk-e szerezni. Mindenkinek saját maga és az ország iránt való kötelessége edhatni, hogy a valóság-nak megfelelő adatok kerüljenek bele az összeírási ívekbe. Minden lélek összeírandó, aki 1920. apr. 10 én életben van. Szükséges a családtag foglalkozásának pontos megjelölése, továbbá, hogy a családban tartózkodó között hány férfi, hány nő foglalkozik az üstermelés, az ipar és a bányászati körében. A termelők kötelesek bejelenteni borsával és rozssal bevetett földterületeik mennyiségét. Az állattulajdonosok a Debrecen területén levő szarvasmarha, juh és sertésállományuknak létszámát. Minden családfő írtázkodjék, hogy a számlálóbiztos a szükséges adatokat megkaphassa. Közellmezési ügyosztály.

— A szákkészletek bejelentése. A kereskedelemügyi miniszterium 31,900—1920. sz. rendeletével — a magyar miniszterium 3100—1917. M. E. száma rendeletének 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján — elrendelte, hogy mindazok, akik mezőgazdasági termények és az ezekből készített ipari termékek csomagolására szolgáló új vagy használt üres szatók felett rendelkeznek, amelyek pamutból, kenderből, papírból, valamint ezeknek az anyagoknak keverékeiből vagy az ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból előállított szövetekből készütek, készletüket egy az 1920. év március hó 31-iki állapot szerint legkésőbb a következő hó 10-ig a Zsákbizottságtól (IV., Párlai-u. 2.) vagy az előző iparhatóságtól beszerezhető bejelentő lapok felhasználásával a Zsákbizottság utján — a kereskedelemügyi miniszteriumnak bejelenteni kötelesek. Ezen rendelet rendelkezésének megszegése vagy kijáratása kikötés, mely a 3100—1917. M. E. száma rendelt 16. §-ában foglaltatnak, megfelelőleg büntetendő. Közellmezési ügyosztály.

— Stengel Károly, a debreceni m. kir. állami rendőrség fogászta, fogmütermét Hatvány u. 18. sz. (száját hára) áthelyezte. Fogad délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig.

— Komlóz divatház meyegekhez mellé. Elegáns blézsek nagy választékban.

FOGASZATI MÜTEREM Schusztar Ferenc Városteleki u. szám alatt.

— Mű láb, mű kéz, járógép, sérvkötő, haskötő, ferde növésű gyermekeknek acél fűzőt készít Vitérus Sándor, ki a gráci, bécsi, budapesti és a debreceni művégtag készítő műhely vezetője volt. Piac-utca 16. sz. Alföldi-palota.

— A debreceni háziéred zenekara. Zenészek azonnali felvételre olyanok, akik már katonazenekarban szolgáltak, előnyben részesülnek. — Jelentkezni lehet Nőth Antal ezred-kapitányánál Szent Anna-u. 20. szám alatt.

Gyönyörű selyem gyermek ruha modellek, mindenféle egyszerűbb ruháskák is, elegáns gyermekcipők, harisnyák stb. érkezték **Dr. HEGEDŰSNÉ** gyermek-divatházába **SIMONFFY-UTCA 2. SZ.**

— Városunk legmegbízhatóbb, legnagyobb, legrégebb molykár elleni biztosító intézet Nagy József szücsmester Debreczen, Szentanna-utca 3.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda hírel. Felhívó Klári népszimfóniát tart most próbákat a színtársulat. A híres magyar népszimfóni vasárnap délután kerül színpadra először.

Az előadások a mozgószínházakban a mai naptól kezdve 7 és 9 órákor kezdődnek.

Byder Haggard világhírű regényét a »Salamon király kincsei« filmen, 5 felvonásban. Ma mutatja be az Uránia ezt az afrikai filmet, melynek rendezése és felvételei meglepően szépek, a műsor kiegészítő filmje a »Szerelmi pöttök« című négy felvonásos vígjáték. Előadások 7 és 9 órákor.

Kalandor történet 5 felvonásban »Dráma a Karavánon«. Rendkívül izgalmas meséje, uttrakók egész sorozata és nizam virágzó bemutatása jellemzik ezt a szép francia filmet. A főszerepet Paul Manson játssza, bemutatja ma az Arany Bika mesét. Előadások: 7 és 9-ker.

A tékozló fiú, dráma 5 felvonásban. A Corvin filmgyár remekét mutatja be ma az Apollo. Előadások 7 és 9 órákor.

SPORT.

Bajnoki football-mérkőzés. Vasárnap, apr. 11-ikén délután 4 órákor a DKASE ügyelőtéri sporttelepén tartja bajnoki mérkőzését a DEAC a DNYSC-bal. Ugy az Egység-isták mint a Nyomdászok több új játékosokat kaptak, úgy hogy mint egyenlő ellenfelek állanak most szemben egymással; tehát szép és izgalmas mérkőzésben lesz része a közönségnek. A mérkőzés sorsa és fair leteltyását a bírő (Zempléni Gusztáv) személye is biztosítja.

MAGOLCSAY NAGY MIHÁLY

kalapos mester Debreczen, Péterfia 8. A ref. főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és fiú kalapjavításokat. Kész áru kapható

Vaspor, fénymáz

és mindenféle fűszer, gyarmatárakban viszonteladóknak a legolcsóbb bevásárlási forrás

Friedmann Simon,

fűszer nagykereskedőnél, Arany János-utca 8. sz.

STELLA-sütőpor a legjobb!!

Dr. HEGEDÜSNÉ

modern gyermek divatházában Simonffy-utca 2. sz.

a legszebb gyermek szelyemruha modellek, gyermek cipők, harisnyák, mindenféle gyermek ruházati cikkek, prima gyermek gummi. Megrendelésre a legszebb kivitelben készítek gyermek fehérneműt, angol és francia ruhácskákat a legrövidebb időn belül.

MEGNYILT

VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET

Széchenyi-u. 16. sz. alatt.

Foglalkozik kizárólag a cosmetika minden ágával, 10 nap alatt eltüntet a legmakacsabb arcőr hibákat, u. m. májfoltot, szeplőt, mittessort, pattanást stb. Hajszálakat arc, mell és karról rövid idő alatt kiirt. Arc-massage jutányosan kapható bérletbe.

Akác-szőlőkarók!

Tölgy- és akác tűzifa, ölenként és aprítva házhoz szállítva, valamint székerezett, aprított vegyes galyfa fűzéshez igen alkalmas. Ölenként 850 korona árban kapható

EMERICH VILMOS

tűzifakereskedőnél. Központi iroda: Hatvan-utca 10. Telap: Újvárosi-u. 9. szám. Csapatkórház mellett.

Minden háziasszony

jól jár, ha szükségletét fűszer- és csemegeárakban

Horovitz és Friedmann

fűszer- és csemegeüzletében, Piac-u. 10. gyümölcs piac

szerezze be.

Elsőrendű oriszabóság!!

Elvállalunk mindenféle polgári, papí, egyenruhák és női felöltők elkészítését legújabb kivitelben jutányos árak mellett.

Üzemünkben elfogadjuk

helybéli és vidéki nagyobb vállalatoktól is szakmánkba vágó mindenféle ruhák és tömegmunkák elkészítését és szabását is felelősség mellett.

FÉRFISZABÓ KISIPAROSOK

TERMELO TÁRSULATA Debreczen, Király-utca 4. szám.

Mindennemű gazdasági és kerti magvak

nagy raktára Gyémánt Géza és Tsa cégnél,

Piac-utca 58. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

POSTA.

29 éves

fess isralita kereskedő feleségül venne oly intelligens isralita leányt aki vel hozományul egy már meglevő üzletet kaphatna, vagy társul belépheina. Cim a kiadóban.

Megismerkedne fiatal baraa intelligens uti fiu vigkodélyű leányval, vagy fiatal özvegygyel, kivel kellesen elszórakoznának. Választ »Róssa« jeligére a kiadóba kérek.

Boldogság jeligére levél van a kiadóban.

VÉTEL.

Hamis fogakat, töröttet is veszek József kir. herceg-u. 10.

Veszek és adok mindenféle ékszer, aranyat, ezüstöt és drága kőveket. Kramer József, József kir. herceg-utca 3.

Írógép

keressék megvételre. Gyógyára Kerekedelmi r.-i. Piac-u. 41. sz.

Perzsa vagy Smirna-szőnyeggel, konyha kredencet, garádrob szekrényt veszek. Ajánlatokat Kovács Erzsébet, Széchenyi-u. 44.

Himző szelmet veszek Gyermek divatház Simonffy-utca 2.

Hegedüvönöt megvételre keresek. Cim a kiadóban.

BEADÁS.

Haszonbérbe azonnal kiadó a vagongyárral szemben 22 hold föld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

Dr. Hegedűsné gyermekdivatháza, Simonffy-utca 2. szám alatt elvállal gyermek fehérnemű, gyermekruha, kis kabátok készítését a legdivatizabb és legszebb kivitelben a legrövidebb idő alatt.

Zenekedvelőknek,

gyűjtőknek figyelmébe. Több mint 5000 drb. különféle dalok, műdarabok, operett dalok begedűre átírva egy tömegben eladó. — Libakeri, Viola-utca 22.

VEGYES.

36 drb gallér

88-as számú használt, de jó karban fényesre vasalva eladó. Megtekinthető Aczél könyvkereskedésben.

Fehérnemű

gyermekruhavarrás, modern harisnyafejlesztés vagy bármilyen késimunka jutányos áron készült Csapó-u. 38. sz.

Tanuló leányok nyomdánkban felvétetnek.

Felgári

és elemi iskolai tanulóit előkészíték és korrepetáló. Zongorában kezdőknek pontos oktatást nyújtok. Cim a kiadóhivatásban.

Szivarkahüvelyek

legfinomabb minőségekben, Antinicotin-os (vattás) nagy választékban. Kapható nagyban és kicsinyben a

Hegedüs és Sándor R.-T.

papírkereskedésben.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULO I. Batthyányi-utca 22.

Czukor

helyett használjunk

Reparin szirupot,

mely teljesen pótolja a cukrot sátesnél, főzésnél, italhoz.

Gyári főraktár:

KRAUSZ TESTVEREK

élesztőnagykereskedőnél Piac-utca 60. szám.

Friss élesztő

mindennap kapható.

Akác- és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítjuk ölenként és aprítva műtermészeként

Polyánszky Orosz

tűzifakereskedő, Piac-utca 58. szám és Műlő-utca végén: Szobozóló-út 1.

Külföldi írók újabb könyvei:

- Romain-Rolland, Danton. Társadalmi dráma . . . K 18.—
- Romain-Rolland, Jean Christophs: A virradat K 16.—
- Romain-Rolland, Jean Christophs: A hajnal K 16.—
- Anatole France, Próbabábu K 24.—
- Anatole France, Komédia K 25.—
- Anatole France, Az amestist gyáva K 32.—
- Maxim Gorkij, Egy élet regénye K 40.—
- Heinrich Mann, Diana K 40.—
- Wagner Richard, Egy német muzikus Párisban K 16.—
- Ango Madelung, Mentis Péter cirksusa K 30.—
- Strindberg, Egy lélek fejlődése, a torrongás ereje K 22.—
- Pierre Benoit, Atlantis K 40.—
- Emile Zola, Egy szerelmes éjszakáért K 6.—

10% felár.

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésben.

Feloldó szerkesztő: DR. MENDELOR LORANT.

Kiadó: MENDELOR SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Debreczen, Piac-utca 49.